

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

TANGAZO LA SERIKALI Na. 205 la Tarehe 15/3/2019

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)

(SURA. 287)

SHERIA NDOGO

Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153

SHERIA NDOGO ZA (KILIMO KWANZA NA USALAMA WA CHAKULA) ZA
HALMASHAURI YA WILAYA YA MBEYA, 2019

**SEHEMU YA KWANZA
MASHARTI YA MWANZO**

Jina na tarehe
ya kuanza
kutumika

1. Sheria Ndogo hizi zitaitwa Sheria Ndogo za (Kilimo Kwanza na Usalama wa Chakula) za Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya za Mwaka 2019, na zitaanza kutumika rasmi baada ya kutangazwa kwenye Gazeti la Serikali.

Matumizi

2. Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya.

Tafsiri

3. Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa kama itaelekezwa vinginevyo;

“Afisa Mwidhiniwa” maana yake ni Afisa yeoyote aliyeteuliwa na Mkurugenzi kusimamia Sheria Ndogo hizi.

“Afisa ugani” maana yake ni mtaalamu wa kilimo, mifugo, uvuvi au nyuki katika ngazi ya Kitongoji, Kijiji au Kata.

“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

ya Mbeya;

“kilimo” maana yake ni shughuli yoyote ya uzalishaji mali inayofanywa na binadamu na itajumuisha kilimo cha mazao, ufgaji wa wanyama, samaki na nyuki;

“maji ya asili” maana yake ni maziwa, mabwawa ya asili, mito pamoja na mabwawa yasiyo ya asili ambayo uvuvi wa umma unafanyika.

“mazao” maana yake ni mazao yote ya chakula, biashara, maua, matunda na mbogamboga yanayolimwa ndani ya eneo la Halmashauri;

“mifugo” maana yake ni wanyama wote wafugwao na binadamu na itajumuisha nyuki, samaki, bata na kuku;

“mfugaji” maana yake ni mtu yejote anayejishughulisha na ufgaji wa mifugo katika eneo la Halmashauri;

“mkazi” maana yake ni mtu yejote ambaye kwa kawaida anaishi kwenye eneo la Halmashauri na ambaye ana kaya au anaishi katika kaya au taasisi iliyopo katika eneo la Halmashauri, isipokuwa mtu; mwenye umri chini ya miaka 18; asiyejiweza kutokana na ulemavu, kuugua au uzee wa zaidi ya miaka sitini au mwanafunzi aliyoko masomoni muda wote.

“mkulima” maana yake ni mtu yejote yule anayejishiughulisha na shughuli za kilimo;

“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya au Afisa yejote aliyeeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;

“skimu ya umwagiliaji” maana yake ni miundo mbinu ya miradi ya maji ambayo imeanzishwa na Serikali au Halmashauri au kijiji, taasisi binafsi au taasisi za

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

umma na kuwapa wananchi ili kuendeleza kilimo cha umwagiliaji;

“uhawilishaji” maana yake ni kitendo cha uzalishaji wa wanyama kwa njia ya kisasa kwa kutumia mbegu za madume bora ili kupata kizazi cha wanyama bora;

“uvuvi haramu” maana yake ni uvuvi unaotumia zana zisizokubalika katika uvuvi kama vile mabomu, sumu, makokoro, mikuki na vyandaru;

“vyanzo vya maji” maana yake ni mito, vijito, maji yanayotiririka, visima, mabwawa, mifereji, maziwa, chemchem au ardhi oevu;

“uvuvi holela” maana yake ni uvuvi usio na leseni wala kibali cha Halmashauri;

“vyanzo vya maji” maana yake ni mito, vijito, maji yanayotiririka, visima, mabwawa, mifereji, maziwa, chemchem au ardhi oevu;

“wagani kazi” maana yake ni wananchi ambao wamepata mafunzo ya ugani nje ya vyuo ili kufanya kazi za maafisa ugani pale ambapo hawapo;

“zana haramu” maana yake ni zana zisizokubalika kitaalamu kama vyandarua, baruti, mabomu, sumu, makokoro, nyavu zenyenye matunda madogo pamoja na mikuki.

**SEHEMU YA PILI
KILIMO CHA MAZAO**

Wajibu wa
Halmashauri

4. (1) Katika kuhamasisha na kutekeleza azma ya Kilimo Kwanza Halmashuri itakuwa na wajibu wa:-
 - (a) kuhakikisha viongozi wa Serikali, vyama vya siasa na wadau wengine wa Kilimo wanashiriki ipasavyo katika kuendeleza sekta ya kilimo katika Halmashauri;
 - (b) kuunda vikundi vya sanaa vinavyohamasisha

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- kilimo cha kisasa;
- (c) kuweka mabango kwenye kila kijiji yanayoeleza kanuni bora za kilimo yanayopaswa kuzingatiwa na mkulima kwa mazao yanayolimwa kwenye eneo hilo;
 - (d) kuanzisha mashamba darasa ya mfano katika kila kijiji;
 - (e) kuhakikisha upatikanaji rahisi na kwa wakati wa pembejeo za kilimo;
 - (f) kutekeleza mipango ya msimu wa kilimo unaofuata mara baada ya mwisho wa msimu;
 - (g) kuhakikisha upatikanaji wa maafisa ugani katika kila kijiji;
 - (h) kuhamasisha uanzishwaji wa vyama vyta wakulima vya kuweka na kukopa kwa lengo la kujipatia mikopo ya benki;
 - (i) kuanzisha vituo vya kukuzia na kufundishia wanyama kazi;
 - (j) kuanzisha vituo maalum kwa ajili ya kutolea mafunzo ya utumiaji na utunzaji wa zana bora za kilimo;
 - (k) kuhamasisha matumizi ya wanyama kazi katika maeneo ambayo wafugaji hujishughulisha pia na kilimo cha mazao;
 - (l) kushindanisha wakulima, maafisa ugani katika kijiji, mtaa na kata ili kupata mkulima bora, afisa ugani bora katika vitongoji, vijiji, kata na Halmashauri;
 - (m) kuanzisha mfumo wa stakabadhi ya mazao ghalani;
 - (n) kuainisha matumizi bora ya ardhi ili kubainisha na kutofautisha ardhi ya mifugo, kilimo na hifadhi;
 - (o) kusimamia upatikanaji wa mbolea na pembejeo nyingine za kilimo;
 - (p) kusimamia maadili, mwenendo na upatikanaji wa mbolea na pembejeo nyingine za kilimo;
 - (q) kuhamasisha Serikali za vijiji na wananchi kwa ujumla kujenga maghala ya chakula ya vijiji;
 - (r) kuanzisha benki ya ardhi katika Halmashauri; na

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

Wajibu wa
Serikali ya
Kijiji

- (s) kuwazawadia wakulima bora na maafisa ugani bora wa mwaka wa vitongoji, vijiji na kata.

5. (1) Serikali ya kijiji itakuwa na wajibu ufuatao;
- (a) itatenga ardhi kwa ajili ya kilimo na malisho ya mifugo, maeneo ya ufugaji wa nyuki na mabwawa ya kufugia samaki;
 - (b) kwa kushirikiana na uongozi wa kitongoji itahakikisha kuwa kila mkazi anapata ardhi ya kutosha kwa ajili ya kutekeleza kauli mbiu ya kilimo kwanza;
 - (c) kwa kushirikiana na uongozi wa kitongoji itakuwa na wajibu wa kuhakikisha kuwa kila mkazi wa kijiji anajitosheleza kwa chakula;
 - (d) kuhakikisha kwamba kila mkazi katika eneo la kijiji anayemiliki ardhi ya kilimo chini ya sheria ye yote ile, analima mazao ya chakula na biashara; na
 - (e) kuhakikisha kwamba kila mkazi wa kijiji anakua na ghala bora la kuhifadhi chakula na pembejeo.

Wajibu wa
Afisa
Mwidhiniwa

6. -(1) Afisa Mwidhiniwa atakuwa na wajibu wa kuhakikisha kwamba kila mkulima:-
- (a) anaanda shamba kwa wakati;
 - (b) anapanda mbegu kwa mstari;
 - (c) anazingatia nafasi kati ya mmea na mmea inayotakiwa kitaalamu;
 - (d) anaweka mbolea kwa viwango na kwa wakati;
 - (e) anapalilia kwa wakati palizi mbili au zaidi.
- (2) Afisa Mwidhiniwa atakuwa na uwezo wa kuingia na kukagua shamba lolote wakati wa saa za kazi ili kujionea kama mkulima anazingatia maelezo ya kitaalamu kama yanavyotolewa na wataalamu wa kilimo.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

Hifadhi ya
mazao

7. (1) Kila mkazi atakayelima shamba katika eneo la Halmashauri atatakiwa kuvuna mazao yake pindi yatakapokomaa au kukauka na kuyahifadhi katika hali ya usafi na usalama ili kutunza ubora wake;
- (2) Itakuwa ni jukumu la kila mkazi hususani mkuu wa kaya kuhakisha kuwa anahifadhi chakula cha kutosha yeze na familia yake kwa angalau mwaka mmoja au zaidi;
- (3) Litakuwa ni jukumu la kila kaya kuwa na ghalala kuhifadha chakula ambalo litapaswa kuwa katika hali ya usalama na lisiloruhusu wadudu kama vile dudumizi, panya au wadudu wengine kusababisha uharibifu wa chakula hicho.

Wajibu wa
kulima

8. Kila mkazi anayemiliki au atakayemilikishwa shamba kwa mujibu wa kifungu cha 5(1) (b) cha Sheria Ndogo hizi atawajibika kulilima, kulitunza na kuendeleza shamba lake kwa mujibu wa maelezo ya kitaalamu yatakayotolewa na Afisa Ugani.

Wajibu wa
mkulima

- 9 (1) Bila kuathiri kifungu cha 8 cha Sheria Ndogo hizi itakuwa ni wajibu wa kila mkulima:-
- (a) kupalilia shamba kabla ya wakati wa mavuno isipokuwa kama itaelekezwa vinginevyo;
- (b) kuweka mbolea;
- (c) kutoa taarifa kwa mamlaka za kitongoji, kijiji, kata au Halmashauri au Afisa Ugani yeyote kwa njia yoyote atakayo ona inafaa kuhusu kuwepo kwa ugonjwa wa mazao au kuwepo kwa wadudu waharibifu;
- (d) kutumia pembejeo kwa kuzingatia maelezo ya kitaalamu kila mwaka isipokuwa kama itaelekezwa vinginevyo na Afisa Ugani;
- (e) kuchukua hatua za kuangamiza wadudu waharibifu au kutibu magonjwa kama atakavyokuwa ameelekezwa na Afisa Ugani;
- (f) kuzuia moto unaoweza kuharibu mazingira.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

(2) Kila Afisa Ugani atawajibika kutoa programu ya kilimo ya mwaka kulingana na hali ya hewa katika eneo la Halmashauri yake;

- (a) programu hiyo itazingatia aina ya mazao kwa msimu
- (b) aina ya mbegu kwa msimu husika;
- (c) namna na wakati wa kupanda
- (d) namna na wakati gani wa kuvuna
- (e) namna ya kuhifadhi mazao baada ya kuvunwa.

Ukaguzi

10. -(1) Afisa Mwidhiniwa kwa kushirikiana na Afisa Ugani:-

- (a) ataingia wakati wowote wa saa za kazi kwenye eneo la kilimo au katika shamba kwa madhumuni ya kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;
- (b) ataingia katika kaya yoyote ili kukagua ghalbala chakula kuona kama taratibu za kuhifadhi chakula zinazingatiwa;
- (c) atamchukulia hatua za kisheria mtu ye yoyote atakayevunja Sheria Ndogo hizi;
- (d) atakuwa na daftari linaloonyesha idadi kamili ya wakazi na idadi ya ekari za mazao ya kilimo;
- (e) atapanga ratiba ya kutembelea mashamba ya wakazi ili kujionea kama wanatekeleza wajibu wa kulima na kutunza mashamba kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

Kutunza
kumbukumbu

(2) Kila Afisa Mtendaji wa kata au kijiji atawajibika kutunza kumbukumbu za mashamba yote ya mazao yaliyomo katika kata au kijiji chake na atasimamia moja kwa moja utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi.

Makosa
yanayohusu
kilimo

11. Itakuwa ni kosa chini ya Sheria Ndogo hizi kwa mtu ye yoyote;

- (a) kumiliki ardhi ya kilimo, kushindwa, kukataa au kukataaza ardhi hiyo kutumika kwa kilimo;
- (b) kutotunza shamba;
- (c) kutovuna kwa wakati mazao yaliyoko shambani ambayo yamefikia wakati wa

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- kuvunwa;
- (d) kutokuwa na ghala la kuhifadhi mazao na kulitumia;
 - (e) kutohifadhi chakula cha kutosha;
 - (f) kuuza mazao bila kuweka akiba ya mwaka mzima au zaidi;
 - (g) kutumia hifadhi ya mazao kwa ajili ya kutengeneza pombe

**SEHEMU YA TATU
UFUGAJI BORA NA WA KISASA**

Wajibu wa
Halmashauri

12. Ili kuendeleza ufugaji bora na wa kisasa Halmashauri zitakuwa na wajibu ufuatao:-
- (a) kuandaa mpango wa matumizi bora ya ardhi ili kutenga maeneo ya wakulima, wafugaji na maeneo ya hifadhi;
 - (b) kuhakikisha upatikanaji wa maafisa ugani;
 - (c) kuhakikisha upatikanaji wa madawa ya mifugo na chanjo za mifugo;
 - (d) kuhakikisha uwepo wa majosho katika kila kijiji au kitongoji kwa kushirikisha nguvu za wananchi;
 - (e) kuanzisha kamati za majosho kwenye kila kijiji au kitongoji ambapo majosho hayo yameanzishwa;
 - (f) kuhakikisha upatikanaji wa masoko ya mifugo hai na nyama;
 - (g) kuanzisha minada na magulio ya mifugo ndani ya maeneo ya Halmashauri na kuhimiza wafugaji kutumia minada hiyo ili kuvuna na kupunguza idadi ya mifugo;
 - (h) kuhamasisha wananchi kuanzisha vyama vya ushirika wa mifugo na vyama vya kuweka na kukopa;
 - (i) kusaidia kuanzisha vituo vya uhawilishaji wa mifugo ili kupata madume bora ya kisasa na mifugo yenye tija;
 - (j) kushindanisha wafugaji vijijini, kwenye vitongoji, kata ili kupata washindi wa

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- mfugaji bora wa mwaka katika mtaa, kijiji na katika kata kwa mwaka;
- (k) kushindanisha maafisa ugani wote katika vijiji na kata ili kupata afisa ugani bora katika ngazi ya vijiji, vitongoji, kata na Halmashauri;
- (l) kuandaa vigezo vya kuwapata maafisa ugani bora wa mifugo katika vijiji, vitongoji na kata;
- (m) kutoa zawadi za kijiji, kitongoji na kata bora katika ufunjaji kwa mwaka;
- (n) kutoa zawadi kwa mfugaji bora kwa mwaka wa kila kijiji, kitongoji, kata na Halmashauri;
- (o) kutoa zawadi kwa afisa ugani bora wa mwaka kila Halmashauri, kata, kitongoji au kijiji;
- (p) kutoa zaawadi kwa shamba darasa la mifugo kwa mwaka;
- (q) kuhakikisha upatikanaji wa mabwawa ya maji ya kunyweshea mifugo;
- (r) kuhakikisha upatikanaji rahisi wa soko la ngozi za mifugo;
- (s) kuhamasisha uwekezaji katika viwanda vidogovidogo vya mazao ya mifugo kama mikanda, pochi, mapambo yatokanayo na ngozi za wanyama na usindikaji wa maziwa, siagi, jibini na mtindi;
- (t) kuanzisha klubu za unywaji wa maziwa katika Halmashauri;
- (u) kufanya uperembaji wa mara kwa mara juu ya ufunjaji wa kisasa ili kujadili mafanikio na udhaifu katika utekelezaji ili kuweza kuboresha, kuimarisha au kurekebisha kasoro zilizojitokeza;
- (v) kuhamasisha wafugajji wa vijiji kuanzisha mashamba ya mazao ya kilimo ili wanufaikie na upatikanaji rahisi wa mbolea ya mboji;
- (w) kuhamasisha wafugaji kufanya ufunji wa mara kwa mara wa mifugo ili kubakisha idadi ndogo ya mifugo yenye kuleta tija na rahisi kuhudumia;
- (x) kuanzisha machinjio ya wanyama ambayo ni

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

ya kisasa na salama ili kurahisisha uvunaji wa mifugo kwa njia ya uchinjaji;

- (y) kuhakikisha udhibiti wa ufugaji wa kuhamahama ili kuhifadhi mazingira;
- (z) kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi kudumisha amani, utulivu na maelewano katika jamii za wakulima na wafugaji.

Wajibu wa serikali ya kijiji

13. Uongozi wa Serikali ya Kijiji kwa kushirikiana na uongozi wa kitongoji utahakikisha kwamba;
- (a) unaandaa mpango wa matumizi bora ya ardhi;
 - (b) Kila mfugaji anapata ardhi ya kutosha ya malisho ya mifugo;
 - (c) unasmamia na kulinda mipaka ya ardhi ya kilimo na mifugo iliyobainishwa na mpango wa matumizi bora ya ardhi;
 - (d) unatoa au kutaja idadi ya mifugo ambayo kila mfugaji ataruhusiwa kuwa nayo kwa mujibu wa Sheria;
 - (e) unasmamia uanzishwaji wa majosho ya mifugo kwa ushirikiano na wafugaji;
 - (f) unahamasisha wafugaji kuvuna mifugo mara kwa mara ili kubakisha idadi ya mifugo yenye kuleta tija;
 - (g) wataalamu wa ugani waliomo katika kijiji wanatoa elimu ya ufugaji wa kisasa ili kupata mifugo bora na mazao bora ya mifugo
 - (h) kuandaa njia maalum za kuitisha mifugo.

Wajibu wa Afisa Mwidhiniwa

14. Afisa Mwidhiniwa au Afisa Ugani atatakiwa:-

- (a) kuwa na daftari linaloonyesha idadi kamili ya mifugo kwa kila mfugaji;
- (b) kuingia katika kaya yoyote ili kukagua aina na idadi ya mifugo;
- (c) kuhakikisha kuwa mfugaji anachanja na kuogesha mifugo yake mara kwa mara ili kuepusha magonjwa ya mifugo;
- (d) kuhakikisha kuwa mfugaji mwenye mifugo inayozidi idadi ya kibali chake kwa mujibu wa Sheria anavuna mifugo yake kwa njia endelevu;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- (e) kutoa taarifa kwa Halmashauri mara anapogundua kuna mlipuko wa magonjwa yanayohitaji msaada kutoka ngazi za juu;
- (f) kumchukuulia hatua za kisheria mfugaji yeoyote atakayeenda kinyume na masharti ya ufugaji yaliyoainishwa chini ya Sheria Ndogo hizi;
- (g) kuhamasisha wafugaji kutumia njia za kisasa za kuitambua mifugo badala ya kutumia njia za kizamani ambazo zinaharibu ubora wa ngozi.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

Wajibu wa
mfugaji

15. Kila mfugaji atakuwa na wajibu wa;
- (a) kuhakikisha ana fuga idadi ya wanyama ambayo haitasababisha usumbufu kwa wadau wengine wa kilimo kama ilivyoainishwa kwenye kibali cha Halmashauri;
 - (b) kuchanja mifugo yake kila mara ili kuzuia magonjwa ya mifugo na magonjwa ya mlipuko;
 - (c) kuogesha mifugo yake ili kuihami dhidi ya magonjwa, kupe na mbung'o;
 - (d) kujiunga na vyama vya wafugaji wajasiriamali;
 - (e) kutoa taarifa yoyote juu ya kutokea kwa magonjwa ya mifugo akiyaona au kuhisi au kuyatambua dhidi ya mifugo yake;
 - (f) kuchungia mifugo yake katika maeneo yaliyotengwa katika mpango wa matumizi bora ya ardhi;
 - (g) kuheshimu mipaka iliyotenganisha ardhi ya kilimo, mifugo, hifadhi za taifa, makazi, maeneo ya taasisi na maeneo mengine ya wadau wa kilimo kama mazao ya wakulima, wafugaji wa nyuki, samaki na skimu za umwagiliaji;
 - (h) kushirikiana na maafisa mifugo au maafisa ugani wakati wa tiba au chanjo wakati wa magonjwa ya mlipuko na karantini na kampeni zozote za kitaifa za kudhibiti magonjwa na vifo vya mifugo;
 - (i) kushirikiana na maafisa ugani kuanziasha mashamba darasa na mashamba ya kulishia mifugo;
 - (j) kuheshimu masharti ya karantini wakati wa magonjwa ya mlipuko;
 - (k) kupitisha mifugo yake katika njia zilizotengwa na Halmashauri.
 - (l) kuweka alama za utambuzi wa mifugo yake katika sehemu za wanyama kama atakavyoolekezwa na wataalamu (branding, eat tags, tattooing) ili kutoharibu ubora na thamani ya ngozi;
 - (m) kuvuna mifugo yake kila atakapobaini kuwa imevuka idadi iliyoko kwenye kibali kilichotolewa na Halmashauri;
 - (n) wakati wa uvunaji wa mifugo kila mfugaji

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- ataweza kuuza wanyama hai au kwa kuchinja na
kuuza nyama;
- (o) kabla ya kuvuna mfugaji atashirikiana na Afisa
Mwidhiniwa ili kujiridhisha kwamba mifugo
yake haina maradhi au magonjwa ya
kuambukiza;

Makosa

16. Mfugaji ye yeyote atakuwa ametenda kosa iwapo:-
(a) atashindwa kuvuna mifugo iliyozidi idadi
iliyoko kwenye kibali kilichotolewa na

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- Halmashauri;
- (b) atashindwa au kukataa kuchanja mifugo yake ili kuzuia magonjwa;
 - (c) atalisha mifugo yake kwenye maeneo ambayo hayakutengwa kwa ajili hiyo;
 - (d) ataruhusu mifugo yake kuzurura hovyo;
 - (e) atazembea au kushindwa kutoa taarifa juu ya ugonjwa wa mifugo;
-
- (f) atamzuia Afisa Mwidhiniwa au Afisa Ugani kutekeleza majukumu yake;
 - (g) atasafirisha mifugo bila kibali cha Halmashauri;
 - (h) atasafirisha mifugo kwa kuiswaga barabarani.

**SEHEMU YA NNE
SKIMU ZA UMWAGILIAJI**

Jukumu la
Halmashauri

17.

1. Kila Halmashauri itaanzisha skimu za umwagiliaji katika maeneo ya vijiji ambayo upatikanaji wa maji siyo wa shida ili kuchochea kilimo cha umwagiliaji;

2. Skimu za umwagiliaji zilizoanzishwa na Halmashauri zitagawiwa kwa wana vijiji ili kuendeleza kilimo cha umwagiliaji;

3. Halmashauri itaendelea kutoa utaalamu wa ugani na matumizi bora ya skimu hizi ili kuzifanya ziwe endelevu;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

4. Skimu za umwagiliaji pamoja na miundo mbinu yake vitakua chini ya uangalizi na usimamizi wa Serikali ya kijiji;
5. Halmashauri itawajibika kufanya ukarabati wa miundo mbinu katika skimu isipokua kwa uhari bifu wa makusudi au uzembe utakaosababishwa na matumizi mabaya ya skimu;
6. Halmashauri itagawa skimu kwa wananchi watakao omnia na kuahidi kutunza skimu hizo ili ziwe endelevu;
7. Halmashauri itakuwa na uwezo wa kumfutia kibali mtu ye yote ambaye atathibitika kutumia vibaya skimu au ataharibu au atakodisha kwa mtu mwingine bila ridhaa ya Halmashauri;
8. Halmashauri itashindanisha watumiaji wa skimu za umwagiliaji ili kumpata mshindi atakaye julikana kama “mtunzaji na mtumiaji bora wa skimu” mshindi huyo atapewa zawadi na Halmashauri;
9. Halmashauri itakuwa na uwezo wa kutoa, kufuta, kubatilisha au kusimamisha kibali cha utumiaji wa skimu na kibali kitolewacho na Halmashauri kitalipiwa ada ya shilingi laki moja kwa mwaka;
10. Kabla ya kupewa leseni mwombaji atalazimika kulipa ada ya utunzaji skimu ya shilingi elfu kumi, ada hiyo italipwa kila mwaka.
11. Afisa Mwidhiniwa au Afisa Ugani au afisa ye yote wa Halmashauri atakuwa na uwezo wa kuingia kwenye skimu saa yoyote wakati wa saa za kazi ili kufanya ukaguzi;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

12. Bila kuathiri kifungu cha 6(2) cha Sheria Ndogo hizi maafisa hao watakuwa na uwezo wa kufanya ukaguzi baada ya saa za kazi na siku za mapumziko au jumamosi na jumapili au siku za sikukuu ili mradi wawe na kibali cha Mkurugenzi.

Wajibu wa
watumiaji wa
skimu za
umwagiliaji

18. Watumiaji wa skimu za umwagiliaji watakuwa na majukumu yafuatayo:-

- (1) kutunza, kulinda, kuhifadhi na kuheshimu miundombinu iliyoko katika skimu za umwagiliaji;
- (2) kutoa taarifa za uharibifu wa miundo mbinu ya skimu kila inapotokea;
- (3) kulipa leseni na ada za skimu au chama cha watumiaji wa skimu katika skimu ambayo wao ni watumiaji;
- (4) watahamasishwa kujeungu na umoja wa skimu au chama cha watumiaji wa skimu katika skimu ambayo wao ni watumiaji;
- (5) kufanya ukarabati wa skimu kwa uharibifu ambao umesababishwa na uzembe au matumizi mabaya ya miundombinu ya skimu;
- (6) kulipia fidia ya gharama kwa Halmashauri endapo Halmashauri itafanyia ukarabati uharibifu uliosababishwa na watumiaji au wanachama wa skimu;
- (7) kuwaruhusu maafisa wa Halmashauri na kuwapa ushirikiano wakati wowote wanapotaka kuingia au kukagua miundombinu ya skimu;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

(8) kushirikiana na Halmashauri au kijiji wakati wowote kunapotokea haja ya kuboresha miundombinu ya skimu

(9) kushirikiana na Halmashauri au kijiji wakati wowote kunapotokea haja ya kuboresha miundombinu ya skimu ili kuongeza ufanisi katika kutoa huduma kwenye skimu:-

(a) Katika kufanya hivyo watumiaji wa skimu watatakiwa kuchangia nguvu kazi au fedha taslimu; na

(b) Umoja wa watumiaji wa skimu utachangia rasilimali fedha katika akiba yake.

(10) watumiaji wa skimu za umwagiliaji watabuni vyanzo vya mapato na kuweka taratibu za namna ya kukusanya ili kuwa na hazina ambayo itatumika kama italazimika kufanya hivyo ili kuboresha au kuimarisha miundombinu ya skimu za umwagiliaji;

(11) kulinda vyanzo vya maji ambavyo vinaingiza maji katika skimu za umwagiliaji:-

(a) katika kufanya hivyo, mtu ye yeyote hataruhusiwa kuchepusha maji kwa sababu yoyote au kwa namna yoyote bila ruhusa ya Halmashauri.

(b) hataruhusiwa kupanda miti au mimea yoyote ambayo inaweza kusababisha hasara au uharibifu au kuhatarisha miundombinu ya skimu au kupunguza kina cha maji katika skimu.

Marufuku ya
Jumla

19. Itakuwa ni marufuku kwa mtu ye yeyote chini ya Sheria Ndogo hizi;

(a) kusafisha au kuandaa shamba kwa kuchoma moto;

(b) kuchoma moto msitu wa hifadhi;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- (c) kulima katika vyanzo vya maji, miteremko au misitu ya hifadhi;
- (d) kuchunga au kunywesha mifugo katika vyanzo vya maji au miteremko au misitu ya hifadhi;
- (e) kulima kandokando ya barabara au hifadhi za barabara za vijiji, wilaya, mikoa au Taifa;
- (f) kuswaga mifugo barabarani au kuchungia mifugo barabarani au kando kando ya barabara au katika hifadhi ya barabara.

- Udhibiti wa moto 20. -(1) Bila kuathiri masharti yaliyopo kwenye kifungu cha 19(a) cha Sheria Ndogo hizi mtu ye yote anaweza kuruhusiwa kusafisha au kuandaa shamba kwa kuchoma moto baada ya kuomba na kupata kibali maalum kutoka Halmashauri;
- (2) Halmashauri itatoa kibali baada ya Afisa Mwidhiniwa kuridhika kwamba taratibu zote za kuzuia moto usisababishe madhara zimezingatiwa ikiwa ni pamoja na:-
- (a) kutengeneza wigo mpana kati ya shamba litakalochomwa moto na mashamba jirani ili moto usivuke au kuenea kwenye mashamba hayo au misitu;
 - (b) kutoa taarifa ya angalau siku saba kabla ya kuchoma moto kwa majirani wanaozunguka shamba hilo;
 - (c) kuwepo kwa taarifa ya angalau siku saba kwa Serikali ya Kijiji kabla ya kuchoma moto;
- (3) Kibali kitakachotolewa chini ya Sheria Ndogo hizi kitakuwa cha maandishi na kitaonesha jina, tarehe, eneo analotaka kuchoma moto na maoni ya Halmashauri.
- Makosa
yahusuyo
skimu ya
umwagiliaji 21. Mtu ye yote atakuwa ametenda kosa iwapo:-
 - (a) ataharibu miundombinu iliyopo kwenye skimu za umwagiliaji;
 - (b) atashindwa kukarabati miundombinu ya skimu kwa uzembe au matumizi yake mabaya

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- ya miundombinu hiyo;
- (c) atashindwa au atakataa kulipia leseni na ada ya skimu;
 - (d) atachepusha maji kutoka kwenye vyanzo vyatua maji bila kibali cha Halmashauri;
 - (e) atapanda miti au mimea inayoweza kusababisha hasara, kuhatarisha au kuharibu miundombinu ya skimu

**SEHEMU YA TANO
UFUGAJI WA SAMAKI NA UVUVI**

A. UFUGAJI WA SAMAKI

Ufugaji wa
samaki

22. -(1) Halmashauri kulingana na jiografia yake, sayansi yake ya udongo, upatikanaji wa maji na mvua itakuwa na wajibu wa kuhamasisha serikali za vijiji na wananchi kwa ujumla kuanzisha ufugaji wa samaki wa kisasa katika eneo lake.

- (2) Ili kutekeleza mahitaji ya kifungu cha 24 cha Sheria Ndogo hizi itakuwa ni jukumu la Halmashauri kuhakikisha kwamba;
- (a) inahamasisha wananchi juu ya uanzishaji wa kilimo cha ufugaji wa samaki;
 - (b) inaanizisha mabwawa ya mfano ya samaki katika kila kata;
 - (c) inawezesha upatikanaji wa maafisa ugani wa uvuvi kwenye kata na kijiji;
 - (d) vifaranga vyatua maji vinapatikana ili kupandikizwa katika mabwawa ya wananchi, kata, vijiji na vitongoji.

Jukumu la
Halmashauri

23. Ili kutekeleza azma na dhamira ya kuhamasisha ufugaji wa samaki Serikali ya kijiji itahakikisha kwamba:-
- (a) inatenga ardhi ya kuanzishia mabwawa ya mfano au mashamba darasa ya ufugaji wa samaki;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- (b) inaanizisha mabwawa ya samaki ya kijiji ili kukuza kipato cha makusanyo ya maduhuli ya kijiji;
- (c) inaanizisha vyama vya kuweka na kukopa vya wafugaji wa samaki kijijini;
- (d) inashirikiana na Halmashauri kuanzisha mafunzo ya nadharia na vitendo kuhusiana na ufugaji bora wa samaki;
- (e) inaanizisha masoko na minada maalum katika siku maalum kwa ajili ya kuuzia samaki;
- (f) inatunga Sheria Ndogo ya kijiji kuhimiza ufugaji na uvuvi bora wa samaki.

Jukumu la
Serikali ya
kijiji

24. Kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi kila Afisa uvuvi wa Kata au Kijiji atakuwa na jukumu la;
- (a) kuanzisha rejista ya orodha ya wafugaji wote wa samaki katika kata au kijiji;
 - (b) kupanga ratiba ya kuwatemebelea wafugaji wa samaki katika kata au kijiji;
 - (c) kuanzisha orodha na idadi ya samaki na aina ya samaki katika kila bwawa katika kata au kijiji;
 - (d) kuanzisha mashamba darasa au mabwawa ya mfano kwa ajili ya kutolea mafunzo ya nadharia na vitendo;
 - (e) kuhakikisha upatikanaji wa vifaranga na mbegu bora ya samaki;
 - (f) kuanzisha programu ya kuvuna au kuvua samaki wadogo (predators) katika mabwawa;
 - (g) kuanzisha programu ya kuangamiza magugu maji katika mabwawa
 - (h) kuandaa programu ya uendelezaji na ukuzaji wa kilimo cha ufugaji wa samaki katika kata au kijiji;
 - (i) kuhakikisha wafugaji wa samaki wamatumia nyavyu sahihi wakati wa kuvuna katika mabwawa yao ili kutoharibu mazalia na kutovuna samaki wadogo;
 - (j) kudhibiti uvuvi haramu na uvuvi holela katika eneo lake;
 - (k) kumchukulia hatua mvuvi au mtu yeoyote atakaye kwenda kinyume na masharti ya uvuvi

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

yaliyoainishwa chini ya Sheria Ndogo hizi au Sheria yoyote andishi ya uvuvi au hifadhi ya mazingira.

(B) UVUVI KATIKA MAJI YA ASILI

Vibali vya
uvuvi

25. - (1) Wananchi watakuwa na ruhusa ya kuvua katika maji ya asili kama mito, maziwa, mabwawa ya asili na yasiyo ya asili na bahari kwa vibali maalum vya uvuvi.
- (2) Halmashauri itakuwa na jukumu la kuhakikisha kwamba:-
- (a) wavuvi wote wanakuwa na vibali na leseni halali za uvuvi;
 - (b) wavuvi wanatumia nyavu zinazokubaliwa kitaalum;
 - (c) inapiga marufuku uvuvi haramu wa kutumia makokoro, sumu, mabomu, mikuki, nyavu zisizokubaliwa na vyandarua;
 - (d) inatoa elimu ya uvuvi wa kisasa na zana za uvuvi zinazokubalika kisheria;
 - (e) inaanizisha vikosi vya ulinzi vya wananchi vya kupambana na uvuvi haramu kuitia ulinzi shirikishi katika mabwawa na maji ya asili;
 - (f) inaanizisha masoko na minada ya samaki katika fukwe za maji ya asili na yasiyo ya asili;
 - (g) inateketeza zana haramu za uvuvi zinazotengenezwa na wavuvi haramu;
 - (h) inawafikisha wavuvi haramu katika vyombo vya dola kwa hatua za kisheria pindi wanapokamatwa;
 - (i) vijiji vyote vinavyopakana au kuzungukwa na maji ya asili vinapatiwa maafisa uvuvi;
 - (j) inaanda mpango wa kuwazawadia raia wema wanaotoa taarifa kuhusu wavuvi haramu;
 - (k) inatenga na kuanzisha makambi ya wavuvi ili kuzuia uvuvi holela na uvuvi haramu;
 - (l) inafanya ukaguzi wa leseni za uvuvi wa

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

mara kwa mara na kuwachukulia hatua wavuvi wasio na leseni;

- (m) itaanzisha na kutunza rejista ya orodha ya wavuvi wote walio na leseni katika Halmashauri;
- (n) itahakikisha kwamba wavuvi wote halali wanalipa ushuru wa kisheria kwa Halmashauri;
- (o) inahamasisha wavuvi kuanzisha vyama vyta kuweka na kukopa ili kuweza kujipatia mikopo katika mabenki kwa ajili ya kukuza mitaji na kujipatia zana bora na za kisasa za uvuvi.

Wajibu wa Afisa uvuvi

26. -(1) Kila Afisa uvuvi wa Halmashauri kwa kushirikiana na Afisa Mtendaji wa kata, kijiji au kitongoji atakuwa na wajibu wa:-
- (a) kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;
 - (b) kuhamasisha na kuunda vikosi vyta doria dhidi ya wavuvi haramu;
 - (c) kufanya ukaguzi wa keseni mara kwa mara katika makambi ya wavuvi;
 - (d) kutoa elimu juu ya uvuvi salama, uvuvi endelevu na hifadhi ya mazingira katika maeneo ya uvuvi;
 - (e) kuwachukulia hatua za kisheria watu wote wanaokiuka Sheria Ndogo hizi au Sheria yoyote andishi ya uvuvi na hifadhi ya mazingira;
 - (f) kuanzisha na kutunza rejista yenye orodha ya wavuvi katika kata, kijiji na kitongoji;
 - (g) kuanzisha rejista zenye majina ya makambi ya wavuvi, idadi ya makambi na idadi ya wavuvi katika makambi yao.
- (2) Chini ya Sheria Ndogo hizi, Halmashauri itakuwa na uwezo wa kusitisha, kufuta au kumnyang'anya mtu leseni endapo itabainika amekiuka masharti ya leseni ya uvuvi.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

(3) Bila kuathiri maelezo ya kifungu cha 27 pamoja na kuwa na uwezo wa kusitisha au kufuta leseni au kumnyang'anya, Halmashauri itaweza kuangamiza au kuteketeza kwa namna yoyote ile inavyoona inafaa zana haramu zilizokamatwa au kutelekezwa na wamiliki wake.

(4) Halmashauri itamfikisha mahakamani mtu yoyote atakaye kamatwa akiendesha uvuvi haramu.

Makosa
yahusuyo
uvuvi

27. Mtu yejote atakuwa ametenda kosa iwapo:-
- (a) atavuna samaki kwa kutumia mabomu, baruti, sumu au mikuki;
 - (b) atavuna bila kuwa na leseni halali;
 - (c) atakataa au kukwepa kulipa ushuru wa Halmashauri;
 - (d) atatumia nyavu zisizokubalika kitaalamu;
 - (e) atauza samaki katika maeneo yaliyokatazwa chini ya Sheria Ndogo hizi au Sheria yoyote andishi;
 - (f) ataendesha shughuli za uvuvi bila kuijandikisha kwenye rejista ya wavuvi ya kata, kijiji au kitongoji;
 - (g) atavuna katika maeneo ya hifadhi au eneo lolote lisiloruhusiwa kisheria;
 - (h) atapatikana akivua au akiuza samaki wadogo wadogo.

**SEHEMU YA SITA
UFUGAJI WA NYUKI**

Wajibu wa
Halamshauri

28. Ili kukuza na kendeleza ufugaji bora wa nyuki Halmashauri itakua na wajibu ufuatao:-
- (a) kuhakikisha kunakuwepo mtaalamu wa nyuki katika kila kata au kijiji;
 - (b) kutoa elimu ya ufugaji wa nyuki;
 - (c) kuhamasisha na kuanzisha vikundi vyta wafugaji wa nyuki katika kila kata au kijiji;
 - (d) kutoa elimu ya utunzaji na uhifadhi wa mazingira;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- (e) kurahisisha upatikanaji wa miche bora ya miti ya asili au ya kisasa itakayotoa maua mengi ambayo nyuki watatumia kutengeneza asali;
- (f) kusambaza bure au kwa bei nafuu ya miche ya miti kwa wakulima;
- (g) kuhakikisha upatikanaji wa dawa baridi za kurina asali ambazo haziui nyuki wala kuharibu mazalia au masega yao;
- (h) kutengeneza mizinga bora ya mfano kwa ajili ya ufugaji wa nyuki na kufundishia;
- (i) kuwezesha upatikanaji rahisi wa zana na vifaa vya kisasa vya kuvunia asali;
- (j) kuwatafutia wafugaji soko la uhakika la asali;
- (k) kuwasaidia wakulima walioko katika vikundi kuanzisha vituo vya kukusanya na kuuzia asali;
- (l) kuanzisha mashamba darasa ya ufugaji wa nyuki na hifadhi ya mazingira;
- (m) kuzihamasisha shule za Sekondari na za Msingi kuanzisha miradi ya ufugaji wa nyuki;
- (n) kufanya tathmini ya kila mwaka ya ukuaji wa sekta ya ufugaji wa nyuki;
- (o) kuwapatia maafisa ugani vyombo vya usafiri ili kuwapa unafuu wa kuwatembelea wafugaji;
- (p) kuwezesha vikundi vya wafugaji wa nyuki kuhudhuria maonyesho ya siku ya wakulima nane nane ili kuonesha bidhaa ya maonesho katika kanda husika;
- (q) kuwashawishi wananchi kuanzisha vyama vya kuweka na kukopa ili kukuza mitaji;
- (r) kutenga maeneo maalum ya ardhi kwa ajili ya wafugaji wa nyuki;
- (s) kuhakikisha upatikanaji wa pembejeo zihusianazo na ufugajia wa nyuki.

Wajibu wa
Serikali ya
Kijiji

29. Kila Serikali ya kijiji ambayo wananchi wake wanafuga nyuki itakuwa na wajibu wa:-
- (a) kutenga maeneo maalum ya ufugaji nyuki;
 - (b) kuanzisha daftari litakalo kuwa na orodha ya wafugaji wa nyuki kijijini;

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

- (c) kuanzisha miradi ya ufugaji nyuki ya kijiji;
- (d) kuanzisha vikundi na vyama vya kuhifadhi mazingira vitakavyokuwa na jukumu la;
 - (i) kuhimiza upandaji miti;
 - (ii) kuzima moto au kupambana na wachoma moto;
 - (iii) kupambana na kuzuia uvunaji au urinaji wa asali wa kutumia moto.
- (e) kutunga Sheria Ndogo za kijiji za kuhamasisha hifadhi ya mazingira na ufugaji bora wa nyuki.

Wajibu wa
Afisa Nyuki

30. Kila Afisa nyuki wa kata au kijiji atatakiwa kufanya yafuatayo:-

- (a) atatakuwa ndiye Afisa Mwidhiniwa wa masuala ya nyuki katika kata au kijiji;
- (b) atatunza orodha ya wafugaji wote wa nyuki katika kata au kijiji;
- (c) atatunza orodha ya vikundi vyote vya wafugaji wa nyuki katika kata au kijiji;
- (d) atatoa mafunzo elekezi ya ufugaji bora wa nyuki katika kata au kijiji;
- (e) ataanzisha mashamba darasa ya ufugaji wa nyuki katika kata au kila kijiji;
- (f) atahakikisha upatikanaji wa pembejeo zihusianazo na ufugaji wa nyuki;
- (g) ataandaa ratiba ya kuwatemelea wafugaji wa nyuki waliomo katika kata au kijiji;
- (h) atahakikisha upandaji wa miti ili kuhanikiza upatikanaji wa maua yanayotumiwa na nyuki kutengeneza asali;
- (i) kwa kushirikiana na Afisa Mtendaji wa kata au kijiji atachukua hatua za kisheria dhidi ya wafugaji wa nyuki au mtu ye yeyote atakaye kwenda kinyume na masharti ya Sheria Ndogo hizi au Sheria yoyote andishi ya ufugaji wa nyuki au hifadhi ya mazingira.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

Adhabu

31. Mtu yejote atakayekiuka au kwenda kinyume na kifungu chochote cha Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyopungua Shilingi laki tatu au kifungo kisichozidi miezi kumi na miwiili au vyote faini na kifungo kwa pamoja.

*Sheria Ndogo Za (Kilimo Kwanza Na Usalama wa Chakula) Za Halmashauri
ya Wilaya ya Mbeya*

Tangazo la Serikali Na. 205 (Linaendelea.)

Likiri na Mhuri wa Halmashauri ya wilaya ya mbeya umebandikwa kwenye Sheria Ndogo hizi kufuatia Azimio la kikao cha Halmashauri ya Wilaya ya Mbeya kilichofanyika tarehe mwezi....mwaka.....mbele ya:-

STEPHEN E. KATEMBA
Mkurugenzi Mtendaji
Halmashauri ya Wilaya
Mbeya

MWALINGO MWAYONGO KISEMBA
Mwenyekiti
Halmashauri ya Wilaya
Mbeya

NAKUBALI,

Dodoma,
5 March, 2018

SELEMANI S.JAFO (MB)
Waziri wa Nchi-or Tamisemi